

Pr Karmen Joller
Sotsiaalministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 TALLINN

Teie 06.03.2026 nr 1.2-2/25-1

Meie 27.03.2026

Eelnõu koostöölastamine

Austatud minister

Seoses sotsiaalministri algatatud eelnõuga Vabariigi Valitsuse 31. juuli 2025. a määruse nr 60 „Nõuded laste toitlustamisele haridusasutuses, sotsiaalteenuse osutamisel ning püsi- ja projektlaagris” muutmiseks, mis saadeti Eesti Laagrikorraldajate Liidule 06.03.2026 koostöölastamiseks, esitab Eesti Laagrikorraldajate Liit järgmise seisukoha.

ELKL koostöölastab eelnõu märkustega.

ELKL teeb ettepaneku muuta eelnõu § 2 selliselt, et määrus ei jõustuks 1. mail 2026, vaid alles pärast seda, kui laagrite toitlustamist käsitlev juhend on välja töötatud, avaldatud ning valdkonnale tutvustatud.

25.02.2026 võeti vastu atmosfääriõhu kaitse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (bürokratia vähendamine), millega tühistati laagrite toitlustamist puudutavad sätted noorsootöö seaduses ja rahvatervishoiu seaduses. Seda eelnõud kahjuks ELKL-ile koostöölastamiseks ei saadatud. Samuti tühistati varem kehtinud noorte püsilaagrite tervisekaitsenõuded ning kehtestati uus määrus „Nõuded noorte püsilaagri elukeskkonnale”. ELKL toetab põhjendatud bürokratia vähendamist, kuid seda ei tohi teha laste tervise ja turvalisuse arvelt ega olukorras, kus valdkonnale ei ole veel antud piisavaid ja rakendatavaid juhiseid.

ELKL ei nõustu ka varem seaduse seletuskirjas esitatud hinnanguga, et muudatuste mõju noorte püsi- ja projektlaagrites osalevatele lastele on väike. Haridus- ja Noorteamet on alates 2022. aastast viinud läbi laagrite mõjuhindamisi, mille tulemused osutavad, et laagritel on oluline mõju noorte arengule, sealhulgas nende sotsiaalsete ja enesekohaste pädevuste kujunemisele. Lisaks tegutsevad mitmed laagrid aastaringiselt; paljud lapsed osalevad suve jooksul mitmes laagris ning sageli käiakse laagrites korduvalt koos oma kooli- või trennikaaslastega. Seetõttu ei saa laagrite mõju käsitada marginaalsena.

Laagrite tegevuse sisust tulenevalt on tervist edendavad harjumused olnud selle valdkonna loomulik ja oluline osa aastakümneid. Tegevuslooga püsi- ja projektlaagrites pakutakse tervistavat ja arendavat puhkust ning sellega seoses pööratakse suurt tähelepanu viibimisele looduses, liikumisele, sportlikele tegevustele, päevarežiimile ja tervislikule toitumisele.

HARNO 2026. aasta mõjuhindamise lõpparuandest¹ nähtub muu hulgas, et laagrites kujunevad noortel regulaarse söömise harjumused, suureneb vee joomine ning väheneb ebatervislike toitumis- ja käitumismustrite mõju. Samuti toodi välja, et positiivseid muutusi toetavad kindel päevakava, distsipliin, nutiseadmete piiratud kasutamine, füüsiline aktiivsus ning sõbralik ja pingevaba laagrikeskkond (Villum, 2026). Need tähelepanekud kinnitavad, et laagrite korraldus, sealhulgas toitlustamisega seotud põhimõtted, mõjutab otseselt noorte heaolu ja tervisekäitumist.

Sotsiaalministeerium on välja toonud, et Tervise Arengu Instituut koostab laagritele toitlustamist puudutava juhendi. ELKL osales vastaval kohtumisel 16.02.2026 koos Sotsiaalministeeriumi, HARNO ja TAI esindajatega ning esitas seal ka oma ettepanekud. ELKL hinnangul ei ole siiski põhjendatud kaotada kehtivaid nõudeid enne, kui uus juhend on valminud, avaldatud ja valdkonnale tutvustatud. Vastasel juhul tekib olukord, kus regulatsioon on eemaldatud enne, kui laagrite korraldajatel on olemas piisav praktiline raamistik selle asendamiseks.

ELKL peab vajalikuks, et laagrite toitlustamist puudutavate nõuete muutmine toimuks läbimõeldult, mõjude hindamisele tuginedes ning viisil, mis tagab laste tervise ja turvalisuse jätkuva kaitse.

Lugupidamisega
/ allkirjastatud digitaalselt /

Kaur Kõtsi
ELKL juhatuse nimel

¹ Villum, B. (2026). *Noorte püsi- ja projektlaagrite toetusmeetme lõpparuanne*. Tallinn: Haridus- ja Noorteamet, lk 29–30. https://www.harno.ee/sites/default/files/documents/2026-01/Noorte%20p%C3%BCsi-%20ja%20projektlaagrite%20toetus%202025_0.pdf